

Patiëntenvoorlichting

Behandeling van reumatische klachten met medicijnen

Tocilizumab per injectie

In overleg met uw reumatoloog start u binnenkort met het medicijn Tocilizumab om uw reumatische klachten te behandelen. Dit middel wordt onder andere voorgeschreven bij reumatoïde artritis en juveniele artritis. In deze folder vindt u uitleg over deze behandeling.

Deze folder vervangt niet de gebruiksaanwijzing bij het geneesmiddel.

Hoe werkt Tocilizumab?

Tocilizumab wordt onder andere voorgeschreven bij reumatoïde artritis en juveniele artritis. Het middel heeft een blokkerende werking op het ontstekings eiwit Interleukine-6 (IL6). Als de ontstekingen worden geremd, nemen ook de stijfheid, pijn en zwelling van de gewrichten af. Als de ontstekingen in uw gewrichten minder worden, is de kans op beschadigingen in de gewrichten ook kleiner. Door dit alles voelt u zich minder moe en kunt u beter functioneren in het dagelijks leven.

Wanneer merkt u iets van de behandeling?

Het effect van Tocilizumab treedt over het algemeen binnen 6 weken tot 3 maanden op. Na 3 maanden bespreekt de reumatoloog met u of het zinvol is om met Tocilizumab door te gaan.

Toediening door middel van injecties

U krijgt Tocilizumab toegediend via de zogenoemde voorgevulde injecties. Het toedienen kunt u in principe zelf doen. U krijgt hiervoor prikinstructies van uw reumaconsulent. U krijgt één keer per week een injectie met een dosis van 162 milligram, tenzij uw reumatoloog een andere dosering voorschrijft. U spuit de vloeistof onder de huid in. De reumaconsulent adviseert u op welke dag, tijdstip en plaats u het beste kunt prikken.

Lukt het niet om uzelf injecties te geven?

Misschien vindt u het lastig om de injecties zelf toe te dienen. Dan kan uw partner, een familielid of andere naaste dit ook voor u doen. Hij of zij krijgt dan prikinstructies van de reumaconsulent. Als dat ook niet mogelijk is, komt een verpleegkundige bij u thuis.

Mogelijke bijwerkingen

U kunt door Tocilizumab last krijgen van bijwerkingen. Zo kan het zijn dat u een milde infectie van de bovenste luchtwegen krijgt. Denk aan een verkoudheid of bronchitis. Deze bijwerking komt het vaakst voor (meer dan 10%).

De volgende bijwerkingen komen **bijna nooit** voor (minder dan 1%):

- verlaagd aantal witte bloedcellen, verlaagd aantal bloedplaatjes en verhoogde cholesterol- en lever-enzymwaarden
- darmontsteking (diverticulitis)
- ernstige infectie: koorts, ernstige kortademigheid, hoesten

Krijgt u (één van) deze klachten? Neem dan contact op met de polikliniekassistente van de poli reumatologie. Dat kan op werkdagen van 9:00 – 16:30 uur. Zij bespreekt uw klachten met uw reumatoloog of reumaconsulent.

- locatie Alkmaar, telefoon 072 - 548 3250
- locatie Den Helder, telefoon 0223 - 69 6902

Buiten kantoortijden, 's nachts of in het weekend kunt u bij dringende klachten contact opnemen met de huisartsenpost bij u in de buurt.

Maatregelen om infecties te voorkomen

Tocilizumab beïnvloedt de afweer. U bent daardoor tijdens de behandeling door verminderde afweer wat gevoeliger voor infecties. Uit voorzorg worden de volgende maatregelen getroffen:

- Mantoux-test / IGRA-test en longfoto
Bij een klein aantal patiënten is in het verleden tijdens de behandeling tuberculose ontstaan. Dit gebeurde vooral bij patiënten die al eens tuberculose hadden gehad. Om dit te voorkomen, worden alle patiënten die met Tocilizumab worden behandeld eerst getest op een eventuele vroegere besmetting met tuberculose. U krijgt hiervoor een Mantoux-test / IGRA-test en er wordt een röntgenfoto van de longen gemaakt.
- Hepatitis B en C
U wordt van tevoren getest op de virusinfectie hepatitis B en C.

Wat kunt u zelf doen om infecties te voorkomen?

U kunt ook zelf infecties helpen voorkomen. Onder andere door te zorgen voor goede hygiëne. Verder is het belangrijk dat u zichzelf voor elke injectie de volgende 10 vragen stelt:

1. heeft u ergens wondjes? (Bijvoorbeeld door knippen van teennagels, (steen)puisten, ontstekingen in de mond, huidbeschadiging of -uitslag, enzovoort)
2. heeft u koorts?
3. heeft u last van verkoudheid, hoest, keelpijn, benauwdheid en/of voorhoofdsholteontsteking?
4. heeft u diarree?
5. heeft u tekenen van een blaasontsteking, bijvoorbeeld pijn bij plassen?

6. gebruikt u antibiotica?
7. wordt u binnenkort geopereerd of behandeld bij de tandarts?
8. heeft u na de vorige injectie bijwerkingen gehad?
9. gaat u binnenkort naar het buitenland of bent u net in het buitenland geweest? In welk gebied?
10. bent u zwanger? Of wilt u zwanger worden? (Dit laatste geldt zowel voor mannen als vrouwen.)

Kunt u 1 of meer van deze vragen met 'ja' beantwoorden? Neem dan van tevoren thuis contact op met poli reumatologie. Zo nodig vindt overleg plaats met de reumaconsulent. Het kan zijn dat de toediening van de injectie uitgesteld moet worden.

Controles

Uw bloed wordt uit voorzorg regelmatig onderzocht. U hoort van de reumaconsulent of reumatoloog als dit nodig is, zo kunnen we het ontstaan van leverfunctiestoornissen of afname van witte bloedcellen of bloedplaatjes vroegtijdig opsporen.

Na circa 6 weken belt de reumaverpleegkundige u om te horen hoe het gaat. Na 3 maanden komt u weer voor controle bij de arts en reumaverpleegkundige, om het effect te bepalen.

Gebruik van andere geneesmiddelen

Behalve met antibiotica is Tocilizumab in het algemeen veilig in combinatie met de meeste andere medicijnen. Wel is het belangrijk dat u aan uw reumatoloog en eventuele andere artsen doorgeeft welke andere medicijnen u **met** en/of **zonder** recept eventueel gebruikt.

Operatie of behandeling bij de tandarts? Laat het weten!

Wordt u binnenkort in het ziekenhuis geopereerd of behandeld bij de tandarts? Geef dit dan altijd aan uw reumatoloog door. In overleg moet u dan tijdelijk stoppen met Tocilizumab. Geef ook aan uw tandarts en/of andere behandelend artsen door dat u wordt behandeld met Tocilizumab. Zij kunnen dan rekening houden met uw verhoogde risico op infecties tijdens of kort na de ingreep.

Is de operatiewond goed genezen en heeft u geen klachten die kunnen wijzen op een infectie? Dan kunt u in overleg met uw reumatoloog weer starten met Tocilizumab.

Zwangerschap en borstvoeding

Er is nog weinig bekend over een eventueel effect van Tocilizumab bij zwangerschap en borstvoeding. Om die reden is het belangrijk om tijdens een eventuele zwangerschap géén Tocilizumab te gebruiken. Ook kunt u beter geen borstvoeding geven. Heeft u een kinderwens? Of bent u onverwacht zwanger geworden? Bespreek dit dan altijd met uw reumatoloog.

De grieprik en vaccinaties voor een verre reis

Wij adviseren u bij het gebruik van dit geneesmiddel u jaarlijks te laten vaccineren met het griepvaccin via uw huisarts. Verzwakt levende vaccins (zoals bof, mazelen, rode hond (BMR), gele koorts, tyfus, BCG, oraal poliovaccin) mogen niet gegeven worden. Dit kan ook gevolgen hebben voor reizen, waarbij

vaccinaties nodig zijn. Gaat u op reis naar het buitenland en heeft u vaccinaties nodig? Informeer bij de GGD welke vaccinaties u precies nodig heeft en bespreek dit daarna tijdig (minimaal 6 maanden tevoren) met uw reumatoloog.

Medicijnpaspoort en medische verklaring

We adviseren u om een medicijnpaspoort mee te nemen als u op reis gaat. Deze is verkrijgbaar bij uw apotheek. Voor reizen naar het buitenland heeft u een medische verklaring nodig. U kunt deze verklaring aanvragen bij uw reumaconsulent.

U kunt Tocilizumab zonder problemen meenemen naar Europese landen, de Verenigde Staten en Australië. Gaat u naar Azië, Afrika en/of Zuid-Amerika? Overleg dan eerst met uw apotheek.

Hoe bewaart u Tocilizumab veilig?

U bewaart Tocilizumab op de volgende manieren veilig:

- bewaar Tocilizumab in de koelkast bij 4 tot 8 graden Celsius. Voorkom bevriezing, plaats de injectiespuiten niet tegen de achterwand van de koelkast of ter hoogte van het vriesvak
- bewaar Tocilizumab voor bescherming tegen licht altijd in de originele verpakking
- gaat u op reis? Bewaar Tocilizumab dan in een koeltasje
- reist u met het vliegtuig? Zorg dan dat Tocilizumab niet bevriest, neem het altijd mee in uw handbagage en beslist niet in het bagageruim van het vliegtuig. Vraag het cabinepersoneel of Tocilizumab in de koeling mag of dat zij de koelelementen opnieuw willen invriezen
- de vloeistof in de injectiespuit moet helder zijn. Als u deeltjes in de vloeistof ziet, kunt u Tocilizumab niet meer gebruiken
- Tocilizumab is houdbaar tot de laatste dag van de aangegeven maand. Deze staat vermeld op de spuit

Uw vragen

Met vragen over uw aandoening en de behandeling kunt u op werkdagen van 8:30 tot 16:30 uur contact opnemen met de polikliniek reumatologie:

- locatie Alkmaar, telefoon 072 - 548 3250, mail reumaconsulentalkmaar@nwz.nl
- locatie Den Helder, telefoon 0223 - 69 6902, mail reumaconsulentdenhelder@nwz.nl

Meer informatie vindt u ook op de website van het Reumafonds, www.reumafonds.nl.